

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen bestuur ABP op donderdag 27 juni 2024

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan (VO) als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Sibbing, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen

De voorzitter heet de heren Reesink en Terporten welkom in het VO. Beiden stellen zich kort voor.

Adviesaanvraag Overbruggingsplan

Om gebruik te kunnen maken van het transitie-FTK, die soepeler regels kent voor het indexeren van de pensioenen, dient een pensioenfonds dat naar verwachting zal invaren, een overbruggingsplan op te stellen. In dit plan beschrijft het fonds de financiële situatie gedurende de transitieperiode tot het moment van invaren.

Het bestuur meldt dat de adviesaanvraag over het overbruggingsplan tweemaal in kleiner verband met commissies van het VO is voorgesproken en dat hierbij schriftelijke vragen zijn gesteld en door het bestuur beantwoord. Een belangrijk punt dat naar voren kwam tijdens deze besprekingen is dat werd gevraagd naar een nadere onderbouwing van de 101,5% als minimale invaardeckingsgraad. Het bestuur heeft aanvullend onderbouwd dat de minimale invaardeckingsgraad als doel heeft het voorkomen van verlagingen, het beschermen van de dekkingsgraad bij invaren en het creëren een stabiel pensioen met uitzicht op koopkrachtbehoud. Daarnaast constateert het bestuur dat er op basis van de netto-profijsluitkomsten geen aanleiding is om de invaardeckingsgraad van 101,5% aan te passen.

Het VO stelt dat er veel stukken zijn gedeeld met betrekking tot het overbruggingsplan en vindt het daarom van belang precies te weten waar het advies betrekking op heeft en welke stukken bij DNB zullen worden ingediend. Hierop geeft het bestuur aan dat alle gestelde vragen door het VO naar aanleiding van de adviesaanvraag onderdeel zijn van het dossier. Daarnaast meldt het bestuur dat in ieder geval de sjablonen verplichte stukken zijn om in te dienen. Deze zijn door DNB opgesteld en dienen door het fonds ingevuld te worden. Het fonds is daarnaast vrij om extra bijlagen aan het overbruggingsplan toe te voegen. In ieder geval zal de adviesaanvraag aan het VO worden meegestuurd omdat deze een extra onderbouwing van de invaardeckingsgraad bevat. In deze adviesaanvraag zijn ook de opinies van de eerste lijn, risicobeheer en actuarieel meegenomen, die voor DNB van belang zijn voor de beoordeling.

Nadat het VO het belang van goede communicatie omtrent het overbruggingsplan onderstreept, antwoordt het bestuur bevestigend. De AFM verplicht het fonds om over het plan te communiceren en dit gebeurt in lagen. De eerste laag bestaat uit een nieuwsbrief en website-artikel, met een link naar de soepeler regels omtrent indexeren. In de communicatie zal naar voren komen dat in het nieuwe stelsel de pensioenen eerder verhoogd kunnen worden maar dat ze ook eerder omlaag kunnen gaan. In de verdiepende lagen van de communicatie wordt de informatie technischer en gedetailleerder, bijvoorbeeld over generatie-effecten met links naar rekenvoorbeelden en naar het kennisdossier van het nieuwe pensioenstelsel.

Een deel van het VO zegt zich niet te kunnen vinden in het overbruggingsplan omdat volgens dit deel van het VO de koopkracht sturend zou moeten zijn. Door gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden heeft het fonds twee jaar achtereenvolgend kunnen indexeren en het gevoel heerst dat de kans bestaat dat dit nu stopt wanneer het beleid wordt uitgevoerd omdat het fonds zich voorzichtiger opstelt in aanloop naar de transitie. Omdat een deel van het VO het oneens was met het P&I-beleid en het transitieplan van sociale partners is men beducht dat een positief advies over het overbruggingsplan impliciet leidt tot instemming met alle zaken.

Het bestuur reflecteert dat het P&I-beleid in april is heroverwogen. Hierbij is het VO om advies gevraagd. Hoewel dit

beleid nu niet ter advisering voorligt, is het wel input om het overbruggingsplan verder door te rekenen. In een later stadium zal de evenwichtigheid van het geheel nog worden bekeken. Zo wordt volgend jaar het implementatieplan ingediend. Daarbij wordt opnieuw gekeken naar het overbruggingsplan en de invaardeckingsgraad.

Een ander deel van het VO maakt zich zorgen over de positie van actieve deelnemers vanaf de transitie. Huns inziens heeft het vaststellen van de minimale invaardeckingsgraad van 101,5% tot gevolg dat er maximaal zal worden geïndexeerd, waarvan de risico's voor een groot deel bij de actieven terechtkomen. Bij de behandeling van de P&I-nota is aangegeven dat het fonds maximaal wilde uitdelen en dat er, als later zou blijken dat het te veel is geweest, zou moeten worden gekort. Door de grens op dit lage niveau te zetten is deze kans hoger.

Daarnaast zegt dit deel van het VO dat de invaardeckingsgraad van 101,5% niet in lijn is met het transitieplan omdat hier het beeld is dat 110% leidt tot een evenwichtige transitie en dat partijen opnieuw in gesprek moeten wanneer deze onder de 107% komt. Daarnaast heeft de sleutelfunctiehouder Actuarieel opgemerkt dat er nog geen evenwichtigheidskader is. Hoewel het VO de indruk krijgt dat het bestuur deze zo snel mogelijk wil opleveren, is het nog niet gedeeld met het VO. Een dergelijk kader zou het VO helpen om bepaalde beleidskeuzes beter te begrijpen.

Het bestuur is ervan overtuigd dat de 101,5% voldoende is voor een evenwichtige transitie en meldt dat de argumenten hiervoor met het VO zijn gedeeld. Op basis van de huidige inzichten vindt het bestuur daarom dat de gewenste prudentie erin zit. De invaardeckingsgraad staat echter niet vast tot de transitiedatum op 1 januari 2027. Vóór 1 juli 2025 worden het implementatieplan en een nieuw overbruggingsplan opgesteld en wordt gekeken of de minimale invaardeckingsgraad nog steeds evenwichtig is.

Het bestuur zegt te werken aan het evenwichtigheidskader, waarvan de stand van zaken al is toegelicht aan de werkgroep van het VO die zich bezighoudt met het nieuwe pensioencontract. Dit najaar zal het kader verder vorm krijgen en het bestuur wil het kader met deze werkgroep bespreken en wellicht in een plenair overleg in het najaar. Daarna voegt het bestuur toe dat de minimale invaardeckingsgraad van 101,5% niet is vastgesteld om maximaal te kunnen indexeren. De indexatiedekkingsgraad is 110%, zoals ook in het P&I-beleid opgenomen. De 101,5% geldt alleen als ondergrens om te verlagen.

Na een korte schorsing meldt de voorzitter van het VO dat het VO geen eensluidend advies kan geven. Een deel van het VO stelt dat er onvoldoende zicht is op de evenwichtigheid en is het oneens met de stelling dat op 101,5% evenwichtig kan worden ingevaren. Een ander deel kan zich niet vinden in het indexatiebeleid dat onder het plan ligt, zoals de indexatiedekkingsgraad van 110%. Een aantal fracties onthoudt zich van advisering. Een ruime meerderheid kan zich in het overbruggingsplan vinden.

Het bestuur bedankt het VO voor de adviezen en de argumentatie. Er is sprake van een verdeeld advies, maar in meerderheid positief. Dit betekent dat het bestuur over kan gaan op besluitvorming, gehoord de opmerkingen over de krappe tijdslijnen voor advisering, de betrokkenheid van het VO bij de communicatie en het bespreken van alternatieven. Ook bedankt het bestuur het VO voor de suggestie om in de communicatie mee te nemen dat iedere deelnemer een zienswijze op het overbruggingsplan bij DNB kan indienen.

Het bestuur zegt te onderzoeken hoe het VO in enige mate kan worden betrokken bij de communicatie rondom het overbruggingsplan. Volgens de richtlijnen van de AFM is het fonds verplicht om binnen 10 dagen na de deadline (1 juli) over het overbruggingsplan te communiceren. Hierop antwoordt het VO dat juist wanneer het haast heeft, de kans bestaat dat er zaken over het hoofd gezien worden en het van belang is dat een grotere groep ernaar kijkt. Hierop stelt het bestuur voor om een delegatie van het VO mee te nemen voorafgaand aan de communicatie.

Adviesaanvraag wijziging statuten

Naar aanleiding van een onderzoek van DNB naar de werking van het Omgekeerd Gemengd Model (OGM) heeft DNB een zienswijze gecommuniceerd aan ABP over de mogelijke situatie van onvoldoende slagkracht en marginalisering van het Uitvoerend Bestuur binnen het OGM. Met een delegatie van het VO is de DNB-brief besproken en ook de wijze waarop hier door het bestuur opvolging aan is gegeven.

Het bestuur heeft onderkend dat dit risico bestaat en zich kan effectueren en heeft na meerdere maatregelen afgewogen te hebben, besloten dat het schrappen van de dubbele instemmingsvereiste uit de statuten de meest wenselijke manier is om voorgaande tegen te gaan. Deze voorgestelde statutenwijziging wordt ter advies aan het VO aangeboden.

De voorzitter van het VO meldt dat het VO, gehoord de toelichtingen bij een delegatie van het VO en de antwoorden

op de gestelde vragen, unaniem positief adviseert.

Dialogoog over Risicohouding

Het bestuur memoreert dat eerder met het VO is gesproken over de risicohouding. Na de bespreking op 29 februari zijn er drie zaken gewijzigd, waardoor het onderwerp opnieuw op de agenda staat. De wijziging in de risicohouding is reeds met een delegatie van het VO voorgesproken ter voorbereiding voor het gehele VO.

Het bestuur geeft aan dat er drie maatstaven gebruikt worden om de risicohouding weer te geven. Eén verwachtingsmaatstaf (het verwachte pensioen) en twee risicomaatstaven. De risicomaatstaven bepalen het maximale risico in een slecht-weer-scenario en de slecht weer afwijking van jaar tot jaar in de uitkeringsfase. De definitie van de verwachtingsmaatstaf is gewijzigd omdat uit overleg binnen de sector is gebleken dat er verschillende definities gehanteerd werden. De berekeningen zijn nu aangepast naar de correcte definitie. Als tweede wordt de verwachtingsmaatstaf vastgesteld op basis van de onderkant van het door deelnemers aangegeven acceptabele bereik van risicopreferenties in plaats van het gemiddelde. Als laatste heeft het bestuur extra onderbouwing toegevoegd met betrekking tot de volatiliteitsmarge. De hoogte van deze marge is ongewijzigd.

Op het voorstel van het VO om een volgende keer een aantal concrete voorbeelden op te nemen voor alle leeftijdscohorten, zegt het bestuur toe dit te zullen doen. Hierna constateert de voorzitter dat het VO geen verdere vragen heeft.

Notulen overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 25 april 2024

Het verslag wordt, met inachtneming van enkele wijzigingen, vastgesteld.

Rondvraag en sluiting

De heer Guijt, **Werkgeversfractie**, wijst op een brief van stakeholders over investeringen in het Midden-Oosten en vraagt het bestuur om een reactie hierop. Het bestuur geeft aan dat het de brief zal bespreken en van een passende reactie zal voorzien.

De heer Wongsowinangoen, **Werkgeversfractie**, memoreert dat de motie over het tegengaan van activistisch beleggen door pensioenfondsen in de Tweede Kamer is aangenomen en vraagt aan het bestuur, in verband met mogelijke framing waarbij duurzaamheid tegenover goed pensioen/rendement wordt gezet, hoe het evenwichtigheid in communicatie van ABP kan bewaren.

Het bestuur reflecteert dat het fonds altijd belegt op basis van het vierkant – rendement, risico, kosten en duurzaamheid. De motie vraagt de minister om de toezichthouder op te roepen het activistisch beleggen van pensioenfondsen tegen te gaan. Dat heeft extra publiciteit en een frame opgeleverd. Het bestuur is van mening op evenwichtige wijze te communiceren en stelt dat duurzaamheid en rendement geen tegenstelling vormen, maar hand in hand gaan. Zoals bij de herijking van de strategie is besproken, is het fonds er voor een goed pensioen dat koopkrachtig en stabiel is en daar is rendement voor nodig. Daarnaast spreekt het fonds over risico's, zoals klimaatrisico's, biodiversiteitsrisico's, geopolitieke en veiligheidsrisico's. Het fonds wil uitgaan van een duurzame economie en daarmee een beleggingsbeleid op de lange termijn waarmee die risico's kunnen worden gemitigeerd.

Als laatste bedankt de voorzitter het VO voor de argumentatie bij de adviesaanvraag over het overbruggingsplan en stelt voor om in de toekomst te werken met een adviesdocument, waarin het VO het advies onderbouwt en de verschillende argumenten uiteenzet. Voorgesteld wordt om hier op een later moment op terug te komen.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering,